

DÜNYA EDEBİYATINDAN TERCÜMELER
KLÂSİKLER BİBLİYOGRAFYASI

1940 — 1950

Hazırlayan : Adnan ÖTÜKEN
İstanbul 1952 Tan Basımevi
XVI + 198 S.8° 150 kuruş.
İnkılâp Kitabevi yayınlarından

Millî Eğitim Bakanlığı'nın 1940 dan beri yayımladığı "Dünya Edebiyatından Tercümeler", okuyucular arasındaki daha yaygın adıyla "Klâsikler" için 1949 da bir bibliyografya çıkarılmıştı¹. 1948 yılı sonuna çadar çıkarılan "Klâsikler" i tesbit eden bu eser de yine A. Ötüken tarafından hazırlanmıştı. Elimizdeki yeni baskı bir ikinci basım sayılırsa da bir tıpkı basım değildir. Çünkü, 1950 sonuna kadar çıkan tercümeleleri de içine almaktadır. A. Ötüken, 1950 sonunda 745 cilt birliği ve 626 eser tutan klâsikler hakkında geniş "Önsöz" ünde faydalı bilgiler vermektedir. "Bu bibliyografyanın hususiyetleri" ni belirttiikten sonra, "Kısa bir tarihçe" ile 1940-1950 arasında klâsikler yayımının geçirdiği sahalaları rakamlar vererek incelemekte, "Tercümeler ne suretle meydana getirildi?" başlığı altında da, bu büyük serinin hikâyesini anlatmakta, "Hangi dil grubundan ne kadar eser yayımlandı?" ğını yine rakamlarla önümüze sermektedir. "Bazı şayanıdikkat rakamlar" da verdikten sonra, A. Ötüken, klâsikler yayımının tenkit edilecek noktalarına da işaret etmekte, aynı zamanda girilen büyük işin önemi üzerinde durarak : ".. Dünya Edebiyatından Tercümeler Serisiyle Türk aydınları ve gelecek Türk nesilleri baha biçilmez kıymette bir hazineye kavuşmuşlardır. Temenni edelim ki en kısa zamanda bu eserlerin sayısı binleri aşsın" demektedir. Kitabın başına bu önsözün İngilizce bir özeti de konulmuştur.

¹ Adnan Ötüken : Dünya Edebiyatından Tercümeler. Klâsikler Bibliyografyası 1940-1948. Ankara 1949 Millî Eğitim Basımevi. XVII+248 S. Millî Eğitim Bakanlığı Yayınlarından.

Bibliyografya, *klâsiklerin* dil gruplarına göre tertiplenmiş, baş tarafa, bu grupların kitabın içindeki yerlerini gösteren bir "içindekiler" cetveli eklenmiştir. Klâsik eserlerin tam bibliyografik künyeleri verilirken yazarların, kitaplar üzerinde bulunmayan öz adları da bulunup konulmuş, bundan da önemli olarak, eserlerin orijinal adları kaydedilmiştir. Bibliyografyadan faydalanacak kütüphanelere ve kütüphanecilere bu adların tesbit edilmiş olmasının sağhıyacağı kolaylık bir yana, evinde -edinilmesi nisbeten güç olan bir ansiklopedisi bulunmayan okuyucunun kitabın bu özelliklerinden kazanacakları azımsanamaz.

Kitapta dört indeks bulunmaktadır : 1- Yazarlar indeksi, 2- Mütercimler ve tercümelere iştirak edenler indeksi, 3- Türkçe kitap adları indeksi, 4- Eserlerin orijinal adlarına ait indeks. Bundan sonra da 1951 de çıkmış 26 eserle, 1952 haziranına kadar yayımlanmış bir eserin bibliyografik künyeleri de kitapta yer almıştır.

1940 ile 1950 arasında yayımlanan eserler, yıllara göre değişik rakamlar göstermektedir. Bu rakamları aynen naklediyoruz :

1940 da	10	cilt	(Yalnız Devlet Konservatuarı Yayınları)
1941 de	13	"	
1942 de	27	"	
1943 de	69	"	
1944 de	104	"	
1945 de	129	"	
1946 da	154	"	
1947 de	63	"	
1948 de	55	"	
1949 da	73	"	
1950 de	48	"	

Bütün bu eserler içinde Fransız Klâsikleri 184 kitapla başta gelmektedir. Önsöz'den aşağıdaki rakamları da alıyoruz.

Fransız klâsikleri	184	eser
Alman klâsikleri	72	"
Yunan klâsikleri	68	"
Rus klâsikleri	63	"
İngiliz klâsikleri	44	"
Lâtin klâsikleri	28	"
Şark İslâm klâsikleri	23	"

Macar klâsikleri	17	”
İtalyan klâsikleri	13	”
İskandinav klâsikleri	9	”
Çin klâsikleri	4	”
Yeni Alman edebiyatı	4	”
Yeni İngiliz edebiyatı	4	”
Amerikan klâsikleri	3	”
Yeni Fransız edebiyatı	2	”
Hint klâsikleri	2	”
Lâtince klâsikler	2	”
Eski Türkçe metinler	1	”
Babil klâsikleri	1	”
Yeni Amerikan edebiyatı	1	”
İspanyol klâsikleri	1	”
Danimarka klâsikleri	1	”
Polonya klâsikleri	1	”
Devlet Konservatuvarı yayımları	56	”
Okul Klâsikleri	3	”
Tiyatro sanatı üzerine eserler	3	”
Yardımcı eserler	6	”
Bilim eserleri	3	”

Kitap tirajları bir araya toplanırsa tutarı iki milyon cildi aşmaktadır. 745 kitabı satınalmak için 971 lira yetmektedir.

Türkiye’de bibliyografya çalışmalarının, Millî Kütüphane kurulduktan sonra sayıca arttığı, metot bakımından geliştiği dikkatten kaçmaz. Gerçi son yıllarda yayımlanan bibliyografyaların sayısı pek azdır; fakat, bu kadarını da - bizim memleketimiz için - iyi bir işaret saymamak imkânsızdır. Bibliyografyalar çoğaldıkça bilim çalışmalarının alabildiğine genişleyeceği de bir gerçektir. Elbette bu damlaların göl halini alacağı gün gelecektir.

“Klâsikler Bibliyografyası”nın, kütüphanelere, kütüphanecilere, klâsikleri takip edenlere, etmek isteyenlere, memleketimizde tercüme faaliyetinin gidişi üzerinde fikir edineceklere, nihayet, batinın klâsik eserleri üzerinde bilgisini genişletecek olan gençliğe ne kadar faydalı bir kılavuz olduğunu belirtmek için fazla söz söylemeye her halde ihtiyaç kalmıyor.